gemeente roerdalen

Raadsvoorstel

Zaaknummer	Z21-024736
Onderwerp:	Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Omgevingscommissie MER 2022
Datum:	26 oktober 2021
Indiener agendapunt:	College van Burgemeester en wethouders Roerdalen
Portefeuillehouder:	M.J.F. van Helvert
Gevraagd besluit:	1. De Verordening Omgevingscommissie MER 2016 in te trekken met ingang van datum inwerkingtreding van de Verordening Omgevingscommissie MER 2022; 2. De Verordening Omgevingscommissie MER 2022 vast te stellen.
Bijlagen:	Bijlage 1: Concept raadsbesluit Bijlage 2: Toelichting Verordening Omgevingscommissie MER 2022

Toelichting bij het raadsvoorstel

1. Onderwerp

Op grond van de nieuwe Omgevingswet zijn gemeenten wettelijk verplicht om een gemeentelijke adviescommissie in te stellen die adviseert over rijksmonumenten. De voorliggende 'Verordening Omgevingscommissie MER 2022' regelt het instellen van deze commissie. De verordening wordt ter vaststelling aan u voorgelegd.

2. Inleiding

Naar verwachting treedt op 1 juli 2022 de Omgevingswet in werking. Deze wet draagt gemeenten op om een adviescommissie in te stellen voor de omgevingskwaliteit. Deze commissie heeft in elk geval de taak om advies te geven over omgevingsvergunningaanvragen voor rijksmonumenten. Daarnaast kunnen andere adviesrollen bij deze commissie worden neergelegd. De taken van de huidige omgevingscommissie kunnen daarom worden overgeheveld naar de nieuwe adviescommissie. Zo ontstaat er één Omgevingscommissie die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet.

De voorliggende Verordening Omgevingscommissie MER 2022 regelt de inrichting van één gemeentelijke adviescommissie voor de drie MER-gemeenten (bijlage 1). De verordening regelt onder andere de benoeming van de commissieleden. Dit raadsvoorstel heeft geen betrekking op de daadwerkelijke benoeming van de commissieleden. Het gaat over de verordening die de benoeming van de commissieleden verder regelt.

3. Beslispunten

De raad besluit:

1. De Verordening Omgevingscommissie MER 2016 in te trekken met ingang van datum inwerkingtreding van de Verordening Omgevingscommissie MER 2022;
2. De Verordening Omgevingscommissie MER 2022 vast te stellen.

4. Argumenten

1.1. De nieuwe Omgevingswet verplicht gemeenten tot het instellen van een adviescommissie. De Verordening Omgevingscommissie 2022 regelt het instellen van deze commissie.

Als de Omgevingswet in werking treedt, moet de gemeente beschikken over een gemeentelijke commissie als bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet. Deze commissie moet in ieder geval advies geven over aanvragen om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument.[1]

[1] **Definities**
Een rijksmonumentenactiviteit is *het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een (voorbeschermd) rijksmonument of het herstellen of gebruiken daarvan, waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.*
De wet maakt onderscheid tussen de begrippen 'monument' en 'archeologisch monument'.
Een 'monument' is een *onroerende zaak* die deel uitmaakt van cultureel erfgoed. Een 'archeologisch monument' is een *terrein* dat deel uitmaakt van cultureel erfgoed, vanwege aanwezige sporen. De commissie adviseert bij een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een 'monument'. Het adviseren over een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een 'archeologisch monument' is geen verplichte taak van de adviescommissie. In dat geval is de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap het adviesorgaan voor het college.

Voor rijksmonumentenactiviteiten is een omgevingsvergunning nodig van het college. Bij de beoordeling van aanvragen voor deze vergunningen, is het nodig dat het college advies vraagt aan de commissie. Zo wil de wetgever onafhankelijke en deskundige advisering over rijksmonumenten borgen. De adviescommissie moet zijn ingesteld vóórdat de Omgevingswet in werking treedt. Met het vaststellen van de voorliggende verordening wordt de wijze geregeld waarop deze commissie wordt ingesteld. De verordening regelt de taken, samenstelling, benoemingswijze en werkwijze van de in te stellen commissie. Bij de verordening is een toelichting geschreven op de daarin opgenomen bepalingen. Hiervoor wordt verwezen naar bijlage 2.

1.2. / 2.1. De taken van de huidige Omgevingscommissie MER worden overgeheveld naar de nieuwe gemeentelijke commissie.

In 2016 heeft uw raad de Verordening Omgevingscommissie MER 2016 vastgesteld. Voor die tijd kende onze gemeente een afzonderlijke welstandscommissie en monumentencommissie. Vanuit de MER-samenwerking is er besloten om voor de drie MER-gemeenten (Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen) één omgevingscommissie op te richten. De huidige omgevingscommissie adviseert over welstandsplannen, monumentenplannen en landschappelijke inpassingsplannen. De taken,

samenstelling, wijze van benoeming en werkwijze staan in de Verordening Omgevingscommissie MER 2016.

De nieuwe gemeentelijke commissie moet voldoen aan de eisen uit de Omgevingswet. Deze commissie mag ook advies geven over andere activiteiten dan rijksmonumenten, zoals ruimtelijke kwaliteit, lokaal cultureel erfgoed en het uiterlijk van bouwwerken. Hierdoor is het mogelijk om de taken en bevoegdheden van de huidige commissie over te zetten naar de nieuwe commissie. Door dit te doen blijft er sprake van één omgevingscommissie. Om deze reden wordt uw raad verzocht om de huidige verordening uit 2016 in te trekken. Voor een toelichting op de inhoudelijke bepalingen uit de nieuwe verordening wordt naar bijlage 2 verwezen.

1.3. De Verordening Omgevingscommissie MER 2022 is opgesteld in samenwerking met het Servicecentrum MER, de gemeente Maasgouw en de gemeente Echt-Susteren.

Het is mogelijk om één gemeentelijke adviescommissie in te stellen die op regionale schaal adviseert aan meerdere gemeenten. De huidige omgevingscommissie doet dit ook. De nieuwe commissie zal tevens blijven adviseren aan alle drie de MER-gemeenten. Wel is het vereist dat de commissie wordt ingesteld door elke gemeente afzonderlijk. Om deze reden hanteren de gemeenten Maasgouw en Echt-Susteren dezelfde verordening die nu aan uw raad voorligt. Deze verordening is ambtelijk afgestemd met het Servicecentrum-MER en de gemeenten Maasgouw en Echt-Susteren.

1.4. In de Verordening Omgevingscommissie MER 2022 delegeert uw raad uw bevoegdheid om commissieleden te benoemen en te ontslaan aan het college.

Uw raad benoemt en ontslaat de leden van de gemeentelijke adviescommissie. Deze bevoegdheid mag uw raad overdragen (delegeren) aan het college. De aard van de bevoegdheid verzet zich niet tegen delegatie. Onder de Omgevingswet valt welstand, ruimtelijke kwaliteit, cultureel erfgoed en de advisering daarover namelijk onder de vrije beleidsruimte van de gemeente. Alleen voor de advisering over rijksmonumenten is een gemeentelijk adviescommissie wettelijk verplicht. Deze bevoegdheid ligt onder de huidige Monumentenwet 1988 ook volledig bij het college. Hieruit kan worden afgeleid dat de aard van de bevoegdheid zich niet verzet tegen het delegeren ervan.

In de voorgestelde verordening is ervoor gekozen om de benoemings- en ontslagbevoegdheid aan het college over te dragen. Dit is in lijn met de huidige verordening uit 2016. Hiermee kan er voldoende flexibiliteit worden ingebouwd in de procedure. Het benoemen van commissieleden via een raadsbesluit leidt tot langere procedures. Met een collegebesluit kan er sneller worden ingespeeld op gevallen waarin er een nieuw commissielid moet worden (her)benoemd of ontslagen.

1.5. De Verordening Omgevingscommissie MER 2022 is gebaseerd op de modelverordening van de Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG).

De VNG heeft de modelverordening over de gemeentelijke adviescommissie opgesteld. Deze modelverordening is gebruikt bij het opstellen van de Verordening Omgevingscommissie MER 2022. Het model is daarbij in- en aangevuld om de werking van de huidige omgevingscommissie voort te kunnen zetten.

1.6. / 2.2. Het vaststellen en intrekken van verordeningen is een bevoegdheid van uw raad.
De gemeentelijke verordeningen worden door uw raad vastgesteld. Het is tevens een bevoegdheid van uw raad om verordeningen in te trekken.

5. Kanttekeningen

1.1 Met het vaststellen van de Verordening Omgevingscommissie MER 2022 is er nog niet aan de verplichting uit de Omgevingswet voldaan.

Zoals hiervoor onder 1.1 van hoofdstuk 4 is opgemerkt, is onze gemeente verplicht om een gemeentelijke adviescommissie in te stellen die voldoet aan de eisen uit de Omgevingswet. Met dit raadsbesluit wordt er nog niet voldaan aan deze verplichting. De commissieleden moeten namelijk nog benoemd worden. Het vaststellen van de verordening is daarvoor nodig, omdat het college anders niet de bevoegdheid heeft om de commissieleden te benoemen. De verordening regelt ook de wijze van benoeming. Wanneer er geen omgevingscommissie wordt benoemd die voldoet aan de eisen uit de Omgevingswet, voldoet de gemeente niet aan de wettelijke plicht. Het gevolg is dat het college besluiten neemt zonder de juiste adviescommissie te betrekken. Dit is in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel. De rechter kan het besluit om die reden vernietigen.

2.1 Het niet intrekken van de Verordening Omgevingscommissie MER 2016 leidt tot twee separate commissies die soortgelijke taken uitvoeren.

Als de huidige Verordening Omgevingscommissie MER 2016 niet wordt ingetrokken, blijft de huidige omgevingscommissie bestaan. Echter, de huidige commissie voldoet niet aan de eisen van de Omgevingswet. De nieuwe verordening voorziet hier wel in en continueert de taken van de huidige commissie. Als de huidige verordening wordt ingetrokken blijft er sprake van één omgevingscommissie. Dit sluit aan bij de uitgangspunten van de MER-samenwerking om één omgevingscommissie in te stellen, die de drie gemeenten adviseert over verschillende aspecten (zie tevens paragraaf 1.2 van hoofdstuk 4 van dit collegevoorstel).

6. Financiën

De taken van de huidige Omgevingscommissie MER worden gecontinueerd binnen de nieuwe omgevingscommissie onder de Omgevingswet. Er verandert weinig aan de werking en het financieringsmodel van de commissie. Wel vereist de Omgevingswet dat er binnen de commissie enkele leden deskundig zijn op het gebied van de monumentenzorg, die in ieder geval worden betrokken bij de advisering over een rijksmonumentenactiviteit.

Dit betekent niet per definitie dat er commissieleden worden toegevoegd aan de commissie. Het is mogelijk dat één persoon meerdere deskundigheden in zich verenigt. Het aantal commissieleden blijft daardoor gelijk, namelijk vier. Dit maximum aantal is ook opgenomen in de verordening. In de samenstelling van de commissie wordt gezocht naar leden die meerdere deskundigheden in zich verenigen. Dit is geregeld in artikel 4 van de verordening.

7. Communicatie

De Verordening Omgevingscommissie MER 2022 wordt na vaststelling door uw raad bekendgemaakt via publicatie in het elektronisch Gemeenteblad en de dorpsbladen. De

verordening treedt pas in werking op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt. Naar verwachting is dit op 1 juli 2022.

8. Planning en uitvoering
De verordening en de werking daarvan wordt geïmplementeerd in de gemeentelijke processen voor vergunningverlening en advisering. De verordening wordt na vaststelling gepubliceerd, waarna deze gelijktijdig met de Omgevingswet in werking treedt. Het college benoemt voor die tijd de leden van de gemeentelijke adviescommissie.

9. Privacy
Niet van toepassing.

10. (Wettelijk en/of beleidsmatig) kader
Het kader vormt de Omgevingswet en Gemeentewet. Het vaststellen van de verordening is een bevoegdheid van uw raad.

11. Bijlagen
Bijlage 1: Concept Raadsbesluit;
Bijlage 2: Toelichting Verordening Omgevingscommissie MER 2022.

Sint Odiliënberg, 26 oktober 2021

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,	De burgemeester,
J.J.W.M. L'Ortije	mr. M.D. de Boer-Beerta